

Nieuwe wet op overheidsopdrachten

(derde en laatste deel)

Wat betekent de nieuwe Europese richtlijn voor uw commerciële relaties met de overheid? We sluiten onze reeks af met de laatste drie belangrijkste wijzigingen rond overheidsopdrachten.

In 2014 keurde het Europees Parlement de nieuwe Europese richtlijnen inzake overheidsopdrachten goed. Tegen 16 april 2016 moesten die volledig zijn omgezet in Belgisch recht. Op dit ogenblik is nog maar één wet in het Belgisch Staatsblad verschenen (de wet van 17 juni 2016).

Laat ons de kernboodschappen van wijzigingen 7 tot 10 nu eens onder de loep nemen.

Focus op ecologisch bewustzijn

Context

De voorbije jaren zagen tal van openbare en privé-initiatieven het levenslicht om kopers bewust te maken van de ecologische impact van de producten die ze kopen. Door het ontbreken van een welbepaalde reglementering, is het niet altijd gemakkelijk om daar rekening mee te houden. In bepaalde gevallen heeft de ondoordachte invoering van een ecologische vereiste zelfs geleid tot beroepsprocedures. Een strikter juridisch kader is dus wenselijk.

Een van de doelstellingen van die richtlijnen bestaat erin om het gebruik van milieuclausules in overheidsopdrachten te vergemakkelijken. Vereisten op het vlak van erkende (eco)labels of milieuverplichtingen kunnen zodoende in het bestek worden opgenomen. Wordt daar geen rekening mee gehouden, dan kan de offerte worden afgewezen. Ook een 'abnormaal lage' prijs van een offerte, die geen rekening houdt met die vereisten, kan ertoe leiden dat men de opdracht niet mag uitvoeren.

Bovendien kan het bestuur (de aanbestedende overheid) milieugebonden toewijzingscriteria hanteren om uw offerte een score te geven en op die manier een evaluatie geven:

"de kosten voor externe milieufactoren die te maken hebben met het product, de dienst of het werk tijdens zijn levenscyclus - op voorwaarde dat hun monetaire waarde kan worden bepaald en nagegaan - kunnen de kosten voor de uitstoot van broeikasgassen en andere vormen van vervuiling uitstoot omvatten, alsook nog andere kosten voor het terugdringen van de klimaatverandering."

Tip

Tracht in uw contacten met de besturen de aandacht te vestigen op de milieugebonden aspecten van uw producten, werken en diensten, zodat de besturen op de hoogte zijn van de mogelijkheden van uw activiteit en uw sector. Die evolutie kan immers leiden tot een aanpassing van de bestekken.

De kostprijs van de levenscyclus als gunningscriterium

Dit is een nieuw begrip in het kader van de reglementering inzake overheidsopdrachten. Het begrip is echter niet nieuw op het vlak van privé- of openbare aankopen, die er al rekening mee houden.

De richtlijn maakt het mogelijk diverse milieucriteria te hanteren (zie verder), maar zet er ook toe aan om bij de keuze van een leverancier gedeeltelijk of volledig rekening te houden met alle kosten die de levenscyclus van het te verwerven voorwerp omvatten en die gedragen worden door de aanbestedende overheid of andere gebruikers, zoals:

- aanschaffingskosten,
- gebruikskosten, zoals het energieverbruik en andere hulpbronnen,
- onderhoudskosten,
- kosten op het einde van de levenscyclus, zoals de kosten voor inzameling en recyclage.

Tip

Ook hier kan het relevant zijn om de aandacht te vestigen op de overeenstemming tussen uw producten, diensten en werken enerzijds, en dergelijke criteria anderzijds, zodat openbare besturen er rekening mee kunnen houden bij het gunnen van hun opdracht.

De gunning van dienstenopdrachten

Ervaring als beoordelingscriterium

Terwijl het lange tijd moeilijk te rechtvaardigen was om ervaring als criterium te hanteren in het kader van een dienstenaanbod met bv. intellectuele prestaties, is het dankzij de Europese richtlijn nu mogelijk om gunningscriteria te gebruiken die kijken naar de organisatie, de competenties en de ervaring van het personeel dat de opdracht moet gaan uitvoeren, op voorwaarde dat dat een significante invloed kan hebben op het uitvoeringsniveau van de opdracht. Vroeger kon dat behoudens enkele zeldzame uitzonderingen enkel gebeuren tijdens de fase van de selectie van de offertes of de kandidaturen.

Diensten inzake gezondheid, sociale, culturele, educatieve, juridische diensten (behoudens vertegenwoordiging in rechte), hotelwezen en restauratie.

Voor die diensten geldt een specifieke, soepelere regeling. Zij moeten pas het voorwerp vormen van een Europese aanbesteding vanaf een bedrag van 750.000 euro (excl. btw). Vanaf dit bedrag:

- wordt zowel de lancering als de gunning van de opdracht gepubliceerd,
- beslist elke lidstaat over de procedure die moet worden gevolgd voor dergelijke opdrachten,
- moet de gunning van de opdrachten natuurlijk plaatsvinden met inachtneming van de principes inzake transparantie en gelijkheid van behandeling tussen de dienstverstrekkers.

Er geldt geen enkele regel onder die drempel van 750.000 euro. Wij kunnen de aanbestedende overheden

echter alleen maar aanmoedigen om de principes inzake de overheidsopdrachten (transparantie, gelijkheid van behandeling enz.) toe te passen.

Besluit

Bent u actief in een van deze dienstensectoren, weet dan dat die opdrachten in de ogen van de Europese Commissie onder het bedrag van 750.000 euro zonder btw, opdrachten blijven die niet zijn onderworpen aan de Europese regels. Behoudens een Belgische wetsbepaling komt het dan ook aan uw klant en aan uzelf toe om de voorwaarden ervan te bepalen.

Wijziging van contracten waarbij de opdracht in uitvoering is

Het wordt moeilijker de algemene voorwaarden van een overheidsopdracht te wijzigen als die in uitvoering is. We kunnen dit soort van wijziging (een uitbreiding van de prestaties bijvoorbeeld) enkel overwegen voor:

- niet substantiële aspecten,
- waarvan de samengepaste waarde van de wijzigingen niet hoger ligt dan 10 % van de initiële waarde van de offerte voor leveringen en diensten en 15 % voor werken,
- en die niet boven een bepaalde drempel gaan zoals die bepaald wordt door de Europese richtlijnen.

Bij onvoorziene omstandigheden bestaan er specifieke oplossingen om het hoofd te bieden aan problemen inzake onverenigbaarheid of hoge meerkosten als gevolg van een wijziging (met een maximum van 50 %).

Besluit

De openbare besturen moeten bijzondere aandacht besteden aan het omschrijven van hun behoeften in het bestek, vooral wat de omvang en de aard ervan betreft, op straffe van het lanceren van een tweede opdracht met mededinging ter aanvulling van de eerste opdracht, als de reglementering niet toestaat dat de opdracht wordt gewijzigd.

WAARSCHUWING

Let op: de vier bovenstaande wijzigingen moeten nog gedeeltelijk worden omgezet in Belgisch recht (momenteel wordt de tekst van dit artikel geschreven). Er moet ook worden nagegaan of de Belgische wetgever bijvoorbeeld bepaalde maatregelen niet heeft willen versterken of eventueel willen wijzigen. Wordt dus vervolgd...

Wenst u ons vorig nummer met de drie eerste wijzigingen nog eens na te lezen? Lees het artikel dan [hier](#).